

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто пошт. швед. 143322.
Адреса для телеграм:
"Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від
11—12 год. передполуднем
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно: в краю 450 зол.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 ал., Німеччині 750 ал.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехо-
словаччині 30 ч. к., Румунії 150
лей, Болгарії 750 ал., Австрії
750 ал. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Безглуздий порив.

Львів, 20. липня 1928.

З дня на день росте обурення європейської opinio на Нобіле, організатора безглуздої виїздки до північного бігуна. Вона зростає тим більше, чим менше остає з кожного дня надія віднайти Амундсена, його товаришів і решту зі складу "Італії". З 16 членів експедиції Нобіле досі врятованих лише 8, з яких більшість є недужими, перейшовши страшні муки серед північних ледів. Помер багатонадійний молодий шведський учений Мальмгрен, імовірно загинув і Амундсен — світової слави відкривач і знавець підбігових країн. Додаймо до цього двадцятькілька осіб, що поспішили на поміч загинув "Італії" та Амундсенові і досі пропали. Що вже й казати про матеріальні кошти всіх цих експедицій?

Експедиція "Італії" не була звичайною катастрофою, ні звичайною невдачею. Це була від першої хвилини фашистська фанфаронада, організована зі своєрідною "помпою" голоснозвучним урядом Муссоліні, що не може жити без театральних жестів, циркової реклами і всіх атрибутів "великоримської" манії грандіоза. Чого шукав італійський генерал на північному бігуні? Після наукових виїздки досвідчених скандинавців він хотів від "великої імперії" докрити і своє курче зерно, себто застромити на бігуні італійський пропорок. Наукові мотиви та аргументи знавців промовляли до нього мало. Він вираховував собі, що приїде на бігун 24-го травня, у славний день роковин, коли Італія взяла участь у великій війні.

Чудовий день для паради! Треба було Європі пригадати, як це політика Італії заважила на світовій війні. Хто зна, чи якби Німеччина й Австрія були підозрівали, якого мають вірного союзника, то чи були би зважились на таку завірюху! Фашистський лауреат Анунціо, славний летун, чернець і Дон-Жуан мав уже замовлену поему про здобуття бігуна "Італією".

Вийшло трохи інакше. При першій зустрічі з північними ледами розгудала "Італія" прохолода і мусіла приїсти. Сміливий швед Людвиг Нобіле, який не радіо, вимерла би вся "Італія". Іронія хотіла, що на поміч фашистам поспішили радянські криголами "Красін" і "Малігин". Командант експедиції генерал Нобіле, забуваючи про закони дисципліни та чести, дав себе спати перший. Від нього ждали бодей інформацій про долю решти учасників: він плутався без зв'язку, бурмотів ні те, ні те, і аж після двох тяжких почав апонішувати, чому врятував себе перший. Та ці розяснення не вдовольняли нікого. Довкола смерті Мальмгрена панувала неясна атмосфера здогадів. Чому він покинув із двома італійцями групу Нобіле? Чому без зброї? Чи не після гострого конфлікту з Нобілем, який не хотів уже раніше послухати його розумних рад, щоб відкласти свій намір?

Шведська opinio допомагає слідства в цій неясній справі. Європейська преса підтримує її. Всі ще почитують чванливість Муссоліні, який на виступку про невдачу "Італії"

хотів навіть зріктися скандинавської підмоги. Амундсен, що мав різні причини махнути рукою на донкіхотство Нобіле, асупереч власному пересвідченню, поспішив на поміч затраченим серед північних ледів, тільки тому, що вони — люди та нещасливі мандрівники. Один французький денник, мало прихильний до СРСР, уважав своїм обов'язком підкреслити, що летун Чухновський (на жаль, ніхто не знав, що він у країні) відкрив гурток з розбитої "Італії", сам лишився у небезпечній житті на кризі і казав рятувати найденних. Неприємний приклад для італійських героїв!

Чи з пропавших мандрівників спа-

се своє життя ще двох-трох — це в загальному висліді великанських втрат італійської виїздки не гратиє більшої ролі. Записки, збережені через Нобіле не стоять у ніякій порівнянці до коштів усієї експедиції, а врятоване життя Нобіле є карикатурним здобутком у порівнянні з ціною життя Амундсена і Мальмгрена. Є хвилини, в яких людина має єдиний вихід, щоб врятувати своє добре ім'я серед невдачі: це смерть. Для Нобіле і для всієї Італії було би краще, якби він загинув. А так — Італія замість мріяної дешевої пропаганди свого фашистського духа стягнула на себе признание європейської opinio і — сміх.

Довкола зміни конституції.

Припущення та поголоски правих кол одинокі.

Теперішній сейм має, як відомо, велике конституційне завдання, а саме зміну — дехто зве це напівправо — польського державного устрою. Саме тепер в огірковому сезоні по'являється в пресі дуже багато всяких поголосок про ту зміну, а навіть час до часу виростають сензаційні проекти цієї зміни. Проект зміни конституції підготував уряд. Над ним працювала й прайоце, як подає преса, окрема комісія фаховців.

Досі писалося вже про зміну в напрямі поширення прав президента, про зміну вибору президента — малоб його вибирати все населення, а не сейм і сенат на спільному засіданні як досі — про право "вета" президента до деяких нових ухвалених законів і т. п. Досі в пресі поголосках не стрічали ми ніде згадки про проект зміни виборчої ординації та про зменшення числа послів.

А сьогоднішня преса принесла сензаційну вістку, зачерпнену з джерела правих кол санації, про те, що рівночасно зі зміною конституції буде висунута також справа зміни виборчої ординації. Урядова комісія, що підготує проект зміни конститу-

ції, мала нібито погодитися та прийняти в основу свого проекту такі основні пункти: права президента будуть значно поширені в повноті описаному напрямі, число послів у новому сеймі, що буде вибраний на підставі нової ординації, буде зредуковане на цілих 50 відсотків. На суцільній національно-польській території будуть утворені одномандатові виборчі округи. Однак для "кресів", до яких належить і Сх. Галичина, збережеться більшемандатові округи і принцип виборчої пропорційності, при чім число польських мандатів у кожному виборчому окрузі буде згорі усталене.

Ця поголоска є цілком правдоподібною. До такої зміни виборчої ординації, особливо на "кресах" змагали відомі польські українські політики вже давно, ще в попередньому сеймі. Цілком не виключене, що тепер при зміні устрою проведуть теперішні польські т. зв. санаційні чинники і санацію польського парламентаризму від представників і заступників немалих ім непольських народів. На все треба бути приготуванним.

В інтересах мира.

Знаменні ухвали французьких соціалістів.

В Парижі відбувся конгрес французької соціалістичної партії, на якому розвинулася обширна дискусія над теперішнім міжнародним положенням і над способами закріплення мира. Вислідом дискусії були такі знаменні резолюції конгресу: 1. Проблема загального розв'язання не може бути узалежнена від проблем безпеки. 2) Франція мусить негайно очистити ліній берег Райну не ставлячи ніяких умов для переведення евакуації та не вимагаючи ніякої рекомпенсації. 3) Міжнародний соціалізм повинен зеднатися в цілі досягнення зміни всіх мирових трактатів та усунення з них всієї несправедливості, що попала на шляху з правом самоозначення народів.

Вся французька націоналістична преса зареагувала на ці резолюції з великим обуренням та назвала їх станом злочинним, що межує зі зрадою французької республіки. Провідник французьких соціалістів Едмон Борнхейм у своїй пресі дуже заперечує становища конгресу і твердить, що без виконання висказаних

на конгресі постулатів не може бути й мови про тривкий мир між державами й народами.

Не подобалися ті резолюції французького соціалістичного конгресу і нашим сусідам та опікунам. Польська преса зареагувала на них теж дуже гостро та прозвала їх "герма-нофільськими ухвалами французьких соціалістів".

Без сумніву, що постанови ці мусять бути дуже незміні для всіх тих, що зі зміною трактатів мусіли б зрецигувати з "культурної місії" неволені підбиті та тих, що були б знеслені підтати крила своєї мегаломанії, а свої великодержавні аспірації обмежити до етнографічних границь. Постанови ці зробили взагалі велике враження в усьому політичному світі. Вони доказують, що політична opinio Франції починає поступово налаштовуватися до того, що без ревізії версайського та інших договорів не буде в світі мира.

Цікаво, що перед самим майже конгресом французьких соціалістів у Парижі, відбувся у Лондоні міжнародний конгрес лібералів, орга-

нізований Льюїсом Джорджом, який готується до обняття влади в Англії. На тому лондонському конгресі лібералів Льюїс Джордж ставив справу тривкості і безпеки мира в залежності від тих самих обставин, які порушили в своїх постановках французькі соціалісти. Очевидно, що ця акція не дуже гармонізує з відомими мировими американськими пропозиціями Кельога. Та це нічим її не ослабить у будучині.

Пам'ятайте, що всілякі збірники на нагробники на могилі Івана Франка треба посылати до Центробанку, Львів, Ринок ч. 10, I. пов. на щадничу нинішню ч. 73.10.

Кар'єра великого парламентариста.

Смерть Д. Дміолітті.

Бувавший італійський прем'єр Діолаві Діолавіті, що помер у 86 р. життя на пісочковій землі, де вродило, належав до найважливіших діяльностей передвоєнної доби. Він був сином ютара; склав правничий факультет у Туріно і перейшов до міст-ста фінансів. У 1882 р. був вибраний послом, а 6 літ пізніше отримав міністерство фінансів за уряду Кристі. Від цього часу він не змінив міністерських портфелів; був чотири рази італійським прем'єром, як один із стовпів ліберальної партії. У 1898 р. коли його уряд упав, його ставили на якийсь час було зажиттє, але в 1901 р. вернувся до влади як міністр внутрішніх справ, а від 1903 до 1913 р. був головою германістичної італійської політики.

Діолавіті мав не тільки всі прикмети доброго урядовця та організатора, але й широкі, фахові освіти політика та дипломата, що мав елементи холодної розуму із засобами впливу на публічну opinio. Як людина ліберальної освіти, він був ворогом ризикованих авантур і під час війни боровся принципом неутраляності Італії. Коли Італія почала війну він заховався на своїй малій диторії біля Туріно. У травні 1920 р. Діолавіті позитивний раз склав свою кабініну і змінив її для його більшості парламенту як міністр внутрішніх справ. Однак формально, що підготував переворот усього ладу в Італії, ослабилися поразки його позиції; рік пізніше він уже відмовився повторити свою спробу. Діолавіті не мав уже достатньої сили, щоб виступити проти фашизму в потрібному напрямі. У березні цього року він промовляв у парламенті і останній раз про нову виборчу реформу. Це був його останній протест проти уряду, що хотів демократичної освіти ладу.

У першій довіі фашизму Діолавіті мав ще налізю зберігти ці осередки. Після зобов'язання Матеотті і об'яснення опозиції на Ассамблеї, коли фашизм став лавою диктатури, він зрікся південної ролі парламентариста, побоювався, що демократичні права, за які він боровся в останні дні життя, були б знищені фашистською ситуацією дипломатичними засобами, а треба було зважитися на широту боротьби, що могла забезпечити громадсько-політичну. Діолавіті думав, так само як переконаний італійський соціаліст, воля відійти на бік.

Всі українські діти до української школи! — Хто мине річку іншою і постане антимі до чужої школи, той ворог своєї дитини й української нації!

Наглий суд у Львові.

6 обвинувачених перед судом.

4 червня, 19. п. м. в год. 10. передполуд-
нем відбувся у львівській залі суду при вул.
Баторія наглий суд над 6 обвинуваченими
за напад на поштовий уряд при вул.
Глибоній. Підданку на сядло пускають
тільки в обмеженому числі й за окреми-
ми білетами, тому й небогато. Зате лави
часописних справодівців, які зайняли п'я-
ті ті місця, де зазвичай сидять судді при
сідлі, переповнені.

На лави обвинувачених сівши:

- 1) Володимир Ординець, літ 21.
- 2) Володимир Мירוш, літ 19.
- 3) Євген Качмарський, літ 18
- 4) Іван Плахтина, літ 30.
- 5) Євген Скіцький, літ 18.
- 6) Іван Штокало, літ 20.

Перші чотири в чистих сорочках і в
костюмах, два останні без сорочок. По
обличчях їх тімнати, що в останніх 14
днів вони багато перебували...

Наглом судом провозить ст. радник
Малицький. Як виступи засідують судді:
Бендешевський, Ангельський, Згураль-
ський і Двомак старший. Обвинувачує
прок. Сивулик.

Обв. Ординець боронить д-р Ст. Шухе-
вич, але що він має раніше суд роз-
праву в Тернополі, його субституують усі
інші оборонці; обв. Мירוш — д-р Л. Гай-
кевич; обв. Качмарського — д-р В. Ста-
ростовський; обв. Плахтину — д-р Стри-
цький; обв. Скіцького — д-р Іван Воло-
вич; обв. Штокало — д-р М. Гаушкевич.

Початок розправи.

Отворив розправу ст. радн. Малицький,
подавши приписи процедури в дорозі
поступованим і ствердивши, що розпоря-
док про наглий суди був своєчасно оголо-
шений як слід.

Після того забрав слово прокуратор Си-
вулик, що мотивував акт обвинувачення. Він
представив спершу розклад будинку при
вул. Глибоній 3, де міститься філія пошти,
а потім змалював напід на касу пошти, що
має місце для 3 липня 1928 р. по 6. год.
вечером.

Ця почтова філія складається з 2 кімнат
і сходов; вона має вхід на вул. Глибонію,
але з коридора можна вийти другими двер-
ми на подвір'я, а звідти на вул. Сидель-
ських. В першій убикані є вікна пакунок-
ників, у другій міститься каса. Персонал пош-
ти складається з 5 осіб.

Сам напад відбувся так, що напасники
ввійшли до середини і стероризували всіх
революционерів. На крик урядників Тустя-
нської, після вибиття шибки припадково
присутнім агентом Вашиштоком, напасни-
ки втікли через подвір'я, завадили по доро-
зі паркан і ввійли на авто, що чекало на них
при вул. Сидельських, яким утікли в сто-
рону вул. Потопських.

Першого планом шофера Штокало, після
чого арештовано всіх обвинувачених в
найближчих годинах. Переслухано їх спер-
шу на поліції, а потім у слідчого судді. Ор-
ганізатори нападу — по думці акту обви-
нування — це Ординець і Мירוш. Учас-
ники нападу вже три тижні передтим ро-
били пробу з авто. Гроші з пошти мали
вони вперелати одній панні в переїзді через
вул. Шимонівців, яка мала мати червону
рожу як унормований знак. Авто при вул.
Сидельських мало бути невипущене, що й
має місце.

На поліції обвинувачені призналися до
співучасті в нападі. Мירוш признався и.
ін., що обвинувачені перелали йому по
дорозі підчас утечі революцери які він ско-
вав. Ці революцери поліція знайшла на
вказаному місці.

З черги прок. подав до відома що в цій
справі є ще обвинувачені: Роман Качмар-
ський, Волод. Кубин і Олена Краєвська.
Проти них ведеться окреме слідство, бо
щодо них нема знамен злочину з § 429 і
ст. к. п. Тому й не постановлено їх під на-
глий суд і вони стануть перед судом за-
вичайним.

За відложення розправи на 24 години.

В дальшому відібрано генералів від під-
судних, відомі адвокатів і поліційних
реляцій поданих у пресі. Після того забрав
слово обор. д-р Гаушкевич.

Д-р Гаушкевич: В ім'я підсудних і о-
борони прошу відложити розправу на 24
години, аби оборонці мали можливість пе-
реглянути акти і порозумітися з обвину-
ваченими.

Прок. Сивулик спротивлявся тому впе-
сенню, заявляючи, що на це вистає і го-
дина.

Д-р Старостовський: П. прокуратор не
має в даному випадку рації. Він сам має
14 днів часу, а нам лишається всього одну
годину. Прошу дати нам можливість позна-
йомитися з актами і з обвинуваченнями.

Трибунал по нараді ухвалив тільки 1-го-
динку перерву, щоб оборонці могли по-
розумітися зі своїми клієнтами.

Продовження розправи.

Предс. Малицький повідомив по пам'яті, що
обвинувачені можуть боронитися, як хо-
чуть. Перший знає обв. Вол. Ординець,
при чому інших випрохав до сали.

Переслухання Ординця.

Вол. Ординець, перший з обвинуваче-
них, заявляє, що до нього почувається. Як
член Української Військової Організації
виконав тільки наказ своєї організації. На-
каз видав йому член організації, П. пред-
ставник, якого ім'я обвинувачений не
знає. Обв. має за завдання замкнути

браму при пошті від вул. Глибоні, що він
виконав і пішов на подвір'я. Коли всі інші
учасники стали втікати, оба, які також і
разом з іншими сія до авто. Сам сілія ко-
ло шофера. По дорозі (при вул. Ангел-
ських) вискочили з авто і повідомив ту о-
боду, що чекала на гроші, що грошей не-
ма. Після пішов додому при вул. Бізін-
ських 70. На запит предс. каже, що кож-
ий з учасників мав свій окремий наказ і
мав тільки свій наказ виконати. На поліції
знав інше, бо там його били. З шофе-
ром Штокалом оба. Іхав уже раз перед-
тим, при чому по дорозі прилучився до них
мабути Мירוш і ще хтось. Були тоді в
околиці вул. Сидельських, але на пошті при
вул. Глибоній не були. На запит предс.
каже, що революцери не роздавали, бо до-
жний час УВО має свій власний революц-
ер. Про те, що на пошті не захоплено ніяких
грошей, довідався він щойно в авто підчас
утечі.

Предс. відчитує зізнання обвинувачено-
го злочинів в свідстві, і питає, чому вони
різняються від його мінімічних зізнань. Обв.
каже, що зізнання його інше, аби боро-
нити інших. М. ін. заявляє тепер, що ре-
волюцери Скіцькому не давали „Сурми“ (3
числа), яку знайдемо в обвинуваченого, ді-
став від того самого представника органі-
зації, який видав приказ виконати напад
на пошту з метою роздобути гроші на по-
треби УВО. Розмови в цій справі з гли-
представником від оба в Батурьським горо-
ді менше-більше на місяць перед викона-
нням нападу. На запит предс. каже, що в
часі нападу революцери не мав, бо його
функція того не вимагала. В свідстві за-
явив оба, що належав тільки до „Сокола“,
тепер заявляє додатково, але з притиском,
що був членом і діяв в доручення УВО.
На запит предс. заявляє, що жадає свого
вчинку.

На запит радн. Ангельського оба каже,
що був членом УВО менше-більше від ро-
ку. Метою організації було здобути не-
залежної Української Держави. Більше
про цілі організації йому не говорено. Ви-
являється довша дискусія між радн.
Ангельським і обвинуваченим на тему, яка
система обов'язує в УВО. Оба каже, що
трикоза, рада, Ангельський, що п'ятого.
Обв. належав до трики, а який не було ві-
кого з мінімічних підсудних, про яких він
не знає, чи вони були членами УВО, чи ні.

На запит прок. каже, що знає всіх об-
винувачених. Разом з ним (я тієї самій за-
мисли) жили оба. Плахтина і Скіцький.
Чи вони були членами УВО, він не знає.
При зізнаннях на поліції били його, але
котрого дня, точно не пригадає собі. Били
його за те, що не хотів сказати, хто, ким
Мирош, якого оба. назвав, був іще в се-
редній пошт. уряді. На дальші запити про-
куратора оба каже, що перед нападом на
пошту отримав докладно розклад подвір'я
і домія при вул. Глибоні і Сидельських,
аби зорієнтуватися на випадок утечі. На

пошті били його ліній. Про це не гово-
ри ні лікарів, ні ст. судді, бо знав, що
це нічого не допоможе.

На запит адв. д-ра Гайкевича, а пізніше
д-ра Старостовського, оба каже, що УВО
має за мету боротися за незалежність Укра-
їни зброєю, в протинстві до тих, що
змагаються до той самої цілі іншими шля-
хами, при чому при допомозі пропаганди. Іхав
були здобули гроші на пошту, були об-
вернули їх тільки для УВО, а не на власні по-
треби, бо ділили з ідеї. Оба. був слюсар-
ем, але ніде не міг дістати роботи. При-
готовлявся тому до іспиту в середній шко-
лі, скінчивши давніше навчальну школу.

Переслухання Мירוша.

Волод. Мירוш признається теж до
вчинку, якого допозав ли член У. В. О.
Виконав тільки свій обов'язок. Сам він
мав увійти до пошт. біра за провізником
і бути при конфіскації каси. Хто ще був
з ними, не хоче згадати, бо відповідає
тільки за себе. Мав при собі революц-
ер і був у своїх значимих окулярах; був у-
браний, як сьогодні. Революцери не гро-
дили нікому. Після нещастного нападу спі-
ра разом з іншими до авто, з якого вийшли
на вул. Лямівських Дітей. Хто був з д-
іде в авто і що потім було, про це ві-
мовляв зізнання. Зізнавав, що на поліції під
терором побити (випадково усе можливе,
аби тільки викорити свої мучки. Били його
завра першого дня, другого дня тільки
грозили побиттям, а 4. липня били так
що він стратив притомність. Били пла-
цями, ногами, титали за волосся і т. д.
Всіх тих поліційних урядовців, які обви-
нуваного били, він може пізнати і по-
дати точний їх опис, бо пізнав їх за
знав. Під впливом тих побиттів зрадів він,
як каже, тайну організації, а саме ска-
зав, де схован революцери.

На запит д-ра Гайкевича оба. Мירוш
заявляє, що при переході з поліції до су-
до оголосив своє побиття у дижураго
лікаря, який отвердів у нього плем на
підлі тілі і це собі записав. На дальші
запити казав, що був членом У. В. О.
сказав приєму і робив усе тільки а і
доручення — а їм відшкоді ідеї.

На тому перервано розправу до год.
5. полов.

Пополудні переслухано ще оба. Качмар-
ського, Плахтину, Скіцького і Штокало.
на чому поновили розправу в год. 8.45 по-
кінчено. Знання цих чотирьох обвину-
вачених подано закрата.

В п'ятницю зачнесть дальша розправа
в год. 9 рано.

По широкому світі.

Фінансова комісія райтстату затвер-
дила проект, щоб зменшити податок на
податок.

Вендальські рішення узяти на себе ініці-
ативу силхати базкарську конференцію

Відкритий скарб.

Кілька снів про Черче і черчанський
води.

Черче, 18. липня 1928

I.

Всі європейські часописи перепов-
нені під теперішню пору дописами
а купельних і кліматичних місцевос-
тей, від великих, світових купель-
них осередків починаючи і малими,
незначними й миршавими кімчатками.
В польській пресі зустрічаємо спе-
ціальні рубрики („літній екс“), в яких
принимателі дописувачі змальовують
прилади купельних і кліматичних о-
середків, головню на нашій націо-
нальній території, на довгі, криві
лінії від Криничі і Шавинці до „доль-
ського Мерану“, себто наших Залі-
щик. Ілюстровані журнали й додат-
ки-ілюстрації до щоденників випов-
нюють підрушковані знімки з ку-
пельних місцевостей. Тільки у нас,
тільки в нашій пресі пусто і гадухо.
Бо й справді наші „літній екс“ мало
покриваються з літніми місцевос-
стями. Ми не концентруємося в о-
значених осередках, тільки розпо-
рошуємося, розпливаємося в чужо-
му середовищі в різних місцевос-
стях на „нашій, не нашій землі“, або
проводимо наш відпочинковий час
у якийсь диспосорі індивідуально-
примітивним способом. Та й які мо-

жуть бути наші літні відгомони, коли
всі мінеральні, як і інші природні
багатства нашої землі в чужих ру-
ках, в чужому посіданні, коли ми
в них тільки голдерованими пасікми-
ми! З цілого ланцюга мінерально-
і кліматично-літніх осередків на-
шого Підкарпаття і наших гір та
надчеремного і наддністрянського
півдня в наших руках опинилися
— і то аж в останніх роках — тільки
Зеленянка і Підлюте (в бойківських
горах) і Черче (на Поділлі). Та з цих
трех наших початкових купель-
них осередків як літніча місцевість
входить у гру лише одне Черче. Бо
Зеленянка по суті є тільки відпочи-
нковим місцем, а Підлюте зручова-
не до тла минулорічного повіню.

І от про це наше Черче бажав би я
написати кілька слів.

II.

Коли я рішився провести свій від-
починок у Черчі, то — признаюся!
— в цій моїй постанові ніякої ролі
не грали патріотичні мотиви. Я ви-
брав Черче як „малом нецессарію“,
не маючи змоги пізнати деінде.
Правда, на що мою постанову впли-
нула ще лікарська оцінка Черча д-ра
Т. Бурачницького, але головною
причиною такого і не іншого рішен-
ня була чутка про дешевизну побу-
ту в Черчі.

Ясно, що „малом нецессарію“ не
підноситься настрою. Навпаки, мій на-

стрій значно понизився, коли я в
Ходорові пересів на черпану ро-
гатинську залізницю, а після коли
— поминувши стацію Потік (звідкі-
ля 2 км. до Черча) — найшовся в
зловонних змрах рогатинських ко-
потів. По звісткам, з Рогатина мав
іти автобус до Черча. І справді, на
ринку побачив я новенький автобус.
Та як прикрі було мое аджування,
коли я довідався, що автобус іще
не їде, бо поки-що не готова для
нього дорога-мурованка, яка мала
бути викінчена ще 1. червня. По за-
певненіям „компетентних чинників“
мурованка з Рогатина до черчан-
ського купельного заведення має
бути викінчена з початком серпня.
Довелось їхати жилівською балагу-
лою під претенціональною назвою
„фіакра“, стрясуючись по гострих
камінюках, або западаючи у глибокі
вибоїни та ковтаючи настирливий
дорожний пил. Коли загнуло про це,
то тільки тому, щоб звернути ува-
гу нових відвідувачів Черча на по-
требу висідати в Потіці, де щодня,
часто даремне, дожидає нових го-
стей добра селянська підвода (ча-
сто і дві), щоб в 15—20 хвилини о-
сигнути Черче.

Доїздячи до Черча, що розкину-
лось в досить привітній долині між
подільськими гірками, побачив я
гарні селянські хати, величавий од-
ноповерховий „Народний Дім“ (ще
жодні невикінчені) а далі несе-

личку вежу купельного заведення на
громадському оболоні. В близькій
віддалі замайорів невеличкий лісок,
а далі простяглися великі і просторі
бережанські ліси. Колиж я зустрі-
вся з керманчанин черчанського ку-
пельного заведення п. Петром Бігу-
сом, місцевим управителем школи,
що є душею і всевідним робітни-
ком-підприємцем, та п. Василем Гладу-
ном, метким і культурним начальни-
ком громади, що є — здається —
білим круком між галицькими вій-
тами, то в мене моментально від-
лигло від серця і розвіявся пригно-
блючий настрій. Кожний день по-
буту в Черчі корегував мене перелік
упередження та підвищував мій на-
стрій. По двох днях я почував себе
вповні вдоволеним, і сьогодні бла-
гословлю ту хвилину, коли я вибрав
Черче — як „малом нецессарію“.
Не є це моє суб'єктивна думка. На
що тому говорив я з перебуваючими
тут на лікуванні інтелігентами, з я-
ких деякі (як напр. б. президент
„Сільського Господарів“ п. Михай-
ло Луцький) мають без порівняння
більші вимоги від мене — як з огля-
ду на його теперішнє положення,
так і свій вік, — а всі вони в один
голос виявляють своє задоволення з
побуту і лікування в Черчі.

(Продовження буде.)

Існит Соціалістична Радаційна діяльність. Права організатора, який швидко три роки там працює по думці соціалістичної думки. «Ні для дискусії, ні для дискусії», уміщався справді тарним уміщом. Нехайже його соціалістична робота буде наслідком для всіх повитих гнізд! Сего ніколи нас не анідед, якщо повитите кожну неділю на нілді до нього.

На святі зборили на викупно. «Українського Гораду» 100 зол. і 1 долар. Ніхто не боронив обирати і на «Річну Школу» та не було кошу.

Blue boy.

Нові видання.

Життя і Право. Вістник теорії і практики.

На днях появилася після 14-літньої перерви перша книжка українського практичного журналу під повною назвою. Права, яка існувала в останніх роках у наших культурно-наукових житті в наслідок браку фахового практичного часопису, рішив виповнити «Союз Українських Адвокатів». Це мода, бо вже повсюди організації, а проте вона починає вже займати одно з передових місць у нашій суспільній житті. — Перший український практичний орган під назвою «Часопис правничий» заснував був у році 1889 д-р Кость Левинський, разом з д-ром А. Горбачевським та незабутим д-ром Евгеном Олесницьким. Судилося так, що після майже 40 літ, на чолі редакційної колегії, що від «Союзу Українських Адвокатів» видає наш новий практичний журнал, стає знов той сам невідомий та заслужений працівник — д-р Кость Левинський. У вступнім слові від видавництва заставоно його потребу і завдання. Такий журнал, це перш усього мистецтво культури і одна з обробок прав нації. Право є безперечно одною з найважливіших ділянок політичного, культурного та суспільного життя кожного народу. Не може стати нацією в домім цього слова значіння ніякий народ, який з одного боку не виплекає своєї правої культури, а з другого не авторитет і не розвиває себе науки права — відповідно до своєрідного національного характеру. — Це завдання поклав собі і наш новий практичний орган, при чому він має на меті шукати науку і знання права не тільки теоретично, але в рівній мірі також практично, та сприяти правознавству для добра нації.

Зміст першої книжки оправдує вишні назву, що видавництво виконало поставлену собі програму. В невеличкій іме розмірами обемі (64 сторі) знаходимо незвичайно цікаві статті, не тільки для фахових правників, але і для загальної інтелігенції, не тільки в теорії права, але і його практиці, критичні огляди, бібліографічні намітки, то-що. Крім короткото та адекватного вступу д-ра К. Левинського та цілого огляду нашої правничої часописної літератури — відомого нашого вченого проф. д-ра Ст. Дістриха, якого, назови теоретичну розвідку д-ра В. Старосільського про цінність права; легко та гарно написану розвідку д-ра М. Глушеченка «Адвокат і суспільність»; так само легко й ясно писану а при тім дуже актуальну та для кожного з нас потрібну розвідку — «Права української мови» д-ра Михайла Волошинця. Критичні огляди в польського законодавства помістили д-р Надрага і д-р Давидяк а інтересні бібліографічні записки дади д-р В. Охримович, д-р Лев Ганкевич (про «Червоне право») та д-р Кость Левинський. Про організацію української адвокатури пише д-р Ф. Домбровський. — На кінець подана хронологічна таблиця української адвокатури, українських правничих установ та короткі новітні відомості зі світа, інтересні для правників. — Як з цього короткого огляду видно, то цей новий журнал повинен би цікавити навіть непрацівників, тим більше, що видавництво заповнює, а що кваліфікація за незвичайно потрібне, — подавати від найближчого числа найбільше актуальну півлітню і карну юдикатуру Найс. Суду, юдикатуру Найс. Адміністративного Трибуналу та компетенційного Трибуналу.

«Життя і Право» повинно найтися в кожного українського правника, судді, адвоката чи адміністративного урядника.

та політика, та навіть інтелігентів, зацікавленого суспільним життям своєї нації.
Д-р Ярослав Олесницький.

Наша Редакція вважає свої обов'язком передати до цієї замітки побажання, повторене кількома поважними правниками, щоб редакція «Життя і Права» випускала в журналі на майбутнє кілька ріжних правничих і вигадливіх в деяких статтях мову, що лишається позаду сучасних вимог.

Дописи.

РОГАТИНЩИНА. (З організаційного руху). В дні 12. липня ц. р. відбулося посольське справоздаче віче у містечку Ферлеві при масовій участі громадян як з самого Ферлева, так і сіл Корелич, Дусанів, Кішів і т. д. До президії віча ввійшли громадяни: Андрій Веретин і Ковалишин з Ферлева і В. Кушнір з Корелич. Секретаріатом ц. М. Ліпак з Заливи. Довше справоздаче з діяльності Української Парламентарної Репрезентації пригукно і цікаво виголосив посол Степан Кузін, який анував цілу дотеперішню роботу послів і сенаторів Української Національно-Демократичного Об'єднання на парламентній арені. В живій дискусії заборили слово ц. Ковалишин, Веретин та Пастернак з Ферлева і П. В. Кушнір з Корелич. Виступ ухвалено одностайно резолюції в справах шкільних, господарських та політичних і одобрено вповні дотеперішню працю та тактику Української Парламентарної Репрезентації (висказано й як і Президій Парті повне довіри. З призначенням слід піднести, що Ферлеві належить сьогодні до найкращих національних твердинь в повіті, де й читальня і кооператива і місцевий партійний комітет свідчать про працю заслужених діячів на народній ниві, як гром. А. Веретин, Ковалишин, Олішник, Кічула та інші якнайкраще розвиваються.

ВІДОЗВИ й КОМУНІКАТИ.

До зльокатованих залізничників!

Міністерство комунікацій видало для 14. червня ц. р. розпорядок ч. 1/11228/2/28 який повідомляє зацікавлених, що прийматиме буди на службу тих, яких не прийнято досі з браку етатів. Ця справа є дуже важливою для всіх зльокатованих залізничників б. австрійської монархії, які дожили службу при залянці. Всі зльокатовані залізничники повинні негайно виставити прохання в справі допущення до служби до Дирекції Залізниць у Львові на руки президента Дирекції.

В проханні слід подати ім'я і прізвище, рік уродження, місце замешання, час вступлення до служби при залянці, категорію служби (етатову чи провізоричну, місце виконання служби, час припинення служби). Так само треба подати, чи претендент старався за емеритуру, кілька разів і з яким вислідом? Про внесення прохання слід повідомити Товариство а найкраще подання і відпис подання прислати до Товариства зльокатованих залізничників, а Товариство внесе до Дирекції.

Зльокатовані залізничники! Доцільно ужити цієї справи бо йде тут про долю всіх нас. Ретинеш внесення подань до 1. 8. 1928. По закінченні річної всі подання не будуть брамі під увагу по тім причині, що всі наспівні подання до 1. 8. будуть віддані вже 2. 8. президентом Дирекції до дальшого урядування. Всі зацікавлені цю справу проситиме докладно виконати поданні вторі змюги, щоб оминути великих зайлів жалоб та ларівань. Адресувати до товариства: Дмитро Колісник, Львів, Городецька 95. Товариство Взаємна Допомога неприхитих до служби б. службовників австрійської та російської держави.

Зі спортивного життя.

Мячеві змагання:

Субота 21. VII. Групе К. С. Реморд: Україна коб. — Зеніт. — Початок год. 5. попод.

Неділя 22. VII. Групе Сокола-Батька: Україна коб. — А. С. ком. Початок год. 9-15.

ОПОВІСТКИ.

Новий Український Театр дир. П. Кар. Бисевича

Синев. Вихід 21/VII Гейша.
22. VII Маруся Богуславка.
Корчун 22. VII поп. Воскресеніє.
Кочиха 23. VII Маруся Богуславка
24. VII Біл.

Соціальне свято. Товариство «Соція» в Підгайцях при співучасті Соціалістичних гнізд Підгайчинини уладжує в неділю для 29. липня 1928 р. Повітське Соціальне Свято в честь Соколин-Героїв Підгайчинини, впадших у війні. Програма свята така: перед полуднем: 1) рані — год. 9: Полезна Служба Божа в парохіальній Церкві в Підгайцях. 2) Год. 2: Похід з процесією на польовий цвинтар в Підгайцях. 3) Панахида на польовому цвинтарі за погібших. — По полудні: 1) година 2-30: Збірка Соціалістичних гнізд на площі біля Читальні в Старому місті. 2) Привіт. 3) Виступ Соціалістичних хорів. 4) Вирави вілноруч Соколін. 5) Вирави вілноруч Соколін. 6) Вирави спляси Соколін. 7) Вирави хоругви Соколін. 8) Вирави синявою. 9) Проманія відділів В часі походу і вправ приграють оркестри Соціалістичні і дугова оркестра а Богатковець. На випадок неадлякої не погоди відбудеться свято в неділю для 5. серпня 1928 р. Все Громадянство запрошується до співучасті в святі.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

КУПЛЮ кожну кількість цвіту липи, гаухи кропиви і інші. Зілля росляки круголистого, польових братків, центурії, собачого м'яса, листя чорної смородини. Сусені овочі чорниці Теодор Паніч Львів, поштова скринька 96, особисто Городецька 95.

В СІЛЯКІ годинничарсько-юбілярські роботи виконує майстаранійше Домбровські-Розважельські Львів (Готель Жоржа) вул. Академічна ч. 2. 2481 а) 5-7

ДЛЯ ЛІТНИКІВ В Дорі, звисім калі-матичним літниську Пансіон Олена, значно побільшений, гарні догідне положення, соняшні комнати, першокласний харч, на десертів маслі власного виробу. Лікарі в місці. Ціни помірковані. Зголошення до Управи. 2481 6-7

ДВОХ молодих інженерів-Українців, які тепер перебувають в Зауценніх Державних Америк, а які думають вернути до краю та одружитися, шукають двох молодих українських панночок подружжя ради. Ліше серйозні, неавтомікові оголошення фотографією приймає редакція «Діла» під значкою «Максим і Ким». 112

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик прейзіційні продає за готівку і на гати від десятиліт з найліпшою стороною звиса фірма Іван Зельтенрайх, Львів, пл. Марійська ч. 5. 3 101-7

ЛІЖКО «Патент» з дивановим матрацом складає 30 зол. є ідеалом при браку місця. — Фабрика ліжок Зас, Личаківська 132. 236-6

КІМНАТИ в Моршині біля Стри в лічній місцевості до винайдення. — Стефанія Наболотня, Моршин. 113 2-2

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакції не відповідає.

3 зол. ЦУКОРНИЦЯ 3 зол.
1594 з хінського срібла 1-5
тілків у Б. ГРИНБЕРГА Сикстуська 4

МАРКИ ДЛЯ СОБАК і всілякі металеві візники виробляє Ф-я Андрій ВЕРЛІНСЬКИЙ, Львів Робітні: Шаяченка 11. Бюро: Словацького 4. 445-6

Дентист Яків Насс

Львів, вул. Сикстуська ч. 17. II. а.

Сарпізювання хитаються зубів, пилькування й випилення зубів без болю. Штучні зуби в каучуку і золоті після американської системи. Пацієнти з протиній погоджуються в найкоротшому часі. П. Т. Урадович і студентам значна 111 знижка. Полескі в солатах. 3-5

Спеціаліст надут легінів, серця і жовудя

д-р Фелікс Ган

Львів, Городецька 46.

2353 Пересвітлення Рентгеном. 12-24

Подяка.

Уже вдруге неумолима, страшна смерть загостилася у наш дім, забираючи току 4 і пів року 21-літню найдорожчу донечку Янію, а тепер для 26. червня ц. р. другу по тяжких і довгих терпіннях 26-літню найулюбленішу Наталью. В тім безсмертній горю почуваємося до обов'язку подякувати всім тим добрим людям, котрі за то словом глибокого вдячності, чи то відданням послідної прислуги, змішували наші зболілі серця. Найперше жукемо Впр. Оттин каноніков: Гольхому, Давидовичеві, Оленюхові, Мазарові, Впр. О. канонікам обр. лат. Чадловському і Будовському за молитви і за відкоровадження тіла на вічний спочив. Дякуємо Впр. О. Гольхому і Оленюхові за гарні надгробні слова. Особливо дякуємо каноніков Чадловському і Давидовичеві за часті св. сповіді і приготування їдалеку дорогу. Дякуємо за слова співчуття і за послідку прислугу Високош. Панаству Станкевичам, Агоспосовичам, Прагловським, Висоцьким, Зельцковим, Жебрацьким. Панад учителям: Фуксін, Шкредетковій, Лавриківій, Чаловській, гостям з Нового міста, народній, Брантву церковному та цілій Родні з Перемишля, Львова і Каміня Струдовою, Всім за се спас-Біг! — Божим горішнім, О. Михайло і Теофіл Дурити родичі, Осип брат, Галя сестра. 116 1-1

Під озимину сійте СУПЕРФОСФАТ

16 і 18 прц.

а будете мати добрі урожаї. Замовляйте вчасно — гарантований товар зі знаком „СУПЕР“ через свої кооперативи — в Союзі

„Przemysł Superfosfatowy“

133

Warszawa, Kredytowa 4.

